

O'SMIRLAR ORASIDA IJTIMOIIY KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY PEDAGOGIK STRATEGIYALARI

Nuritddinova Gulnoza Ilyosjon qizi

*Namangan Davlat Pedagogika instituti Pedagogika nazariyasi va tarixi
mutaxassisligi PNT-AU-25 magistranti*

nuriddinovagulnoza24@gmail.com

Ilmiy rahbar: Boltayeva Muhayyo

Annotatsiya. Mazkur maqolada o'smirlar orasida ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishda zamonaviy pedagogik strategiyalarning samaradorligi tahlil qilinadi. O'quvchilarning ijtimoiy faoliyatga jalb qilinishi, guruh ichidagi muloqot, tengdoshlar bilan ishlash va liderlik qobiliyatlarini shakllantirish usullari yoritiladi. Shu bilan birga, innovatsion pedagogik yondashuvlarning o'smirlarning shaxs sifatida rivojlanishidagi ahamiyati ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: o'smirlik davri, ijtimoiy ko'nikmalar, pedagogik strategiyalar, interfaol metodlar, guruh ishlari, liderlik, innovatsion pedagogika, ijtimoiy faollik.

СОВРЕМЕННЫЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ СТРАТЕГИИ РАЗВИТИЯ СОЦИАЛЬНЫХ НАВЫКОВ У ПОДРОСТКОВ

Аннотация. В данной статье анализируется эффективность современных педагогических стратегий в развитии социальных навыков у подростков. Выделяются методы вовлечения учащихся в социальную деятельность, групповое общение, работу со сверстниками и формирование лидерских качеств. Одновременно подчеркивается важность инновационных педагогических подходов в развитии подростков как личностей.

Ключевые слова: подростковый возраст, социальные навыки, педагогические стратегии, интерактивные методы, групповая работа, лидерство, инновационная педагогика, социальная активность.

MODERN PEDAGOGICAL STRATEGIES FOR DEVELOPING SOCIAL SKILLS AMONG ADOLESCENTS

Abstract. This article analyzes the effectiveness of modern pedagogical strategies in developing social skills among adolescents. It highlights the methods of involving students in social activities, group communication, working with peers, and forming leadership skills. At the same time, the importance of innovative pedagogical approaches in the development of adolescents as individuals is emphasized.

Keywords: adolescence, social skills, pedagogical strategies, interactive methods, group work, leadership, innovative pedagogy, social activism.

KIRISH

Zamonaviy jamiyatda o'smirlarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Ijtimoiy ko'nikmalar — bu shaxsning jamiyat

bilan samarali muloqot qilish, guruh ichida ishlash, mas'uliyatni o'z zimmasiga olish va qaror qabul qilish qobiliyatidir. Shu ko'nikmalar orqali o'smirlar tengdoshlar bilan muloqot qilishni, ijtimoiy vazifalarni bajarishni va jamiyat me'yorlariga moslashishni o'rganadi. O'smirlik davri — shaxsning emotsional, ruhiy va ijtimoiy rivojlanishida muhim bosqichdir. Shu davrda o'smirlarning tengdoshlar bilan munosabatlari, guruh ishlari va ijtimoiy faoliyati kuchayadi. Shu sababli pedagogik jarayonda zamonaviy strategiyalarni qo'llash ularning ijtimoiy ko'nikmalarini samarali shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu maqolada o'smirlar orasida ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishning zamonaviy pedagogik strategiyalari, ularning samaradorligi va amaliy qo'llanilishi tahlil qilinadi. Shu bilan birga, interfaol metodlar, loyiha va guruh ishlari, mentoring hamda raqamli texnologiyalar orqali o'smirlarning shaxs sifatida barkamol rivojlanishini ta'minlash yo'llari yoritiladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Interfaol metodlar o'smirlarning dars jarayonida faol ishtirokini ta'minlaydigan pedagogik yondashuvlar hisoblanadi. Ushbu metodlar o'quvchilarni passiv qabul qiluvchidan faol ishtirokchiga aylantiradi va ularning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali vosita bo'ladi. Interfaol metodlarga quyidagilar kiradi: rolli o'yinlar, muammoli vaziyatlar, debatlar, guruh muhokamalari va masalalarni hal qilish mashqlari. Masalan, rolli o'yinda o'smirlar turli ijtimoiy vaziyatlarni sinab ko'radi, o'z qarashlarini ifodalaydi va tengdoshlar bilan hamkorlik qilishni o'rganadi. Shuningdek, interfaol metodlar orqali o'smirlar mustaqil fikrlashni rivojlantiradi, guruhdagi muomala va muloqot qobiliyatini oshiradi, ijtimoiy mas'uliyatni his qiladi. Bu metodlarning asosiy maqsadi o'quvchilarni faol harakatga undash va ularni hayotiy vaziyatlarga tayyorlashdir.

Interfaol metodlar o'smirlarning ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirish, ularning jamoaviy ishlash qobiliyatini oshirish va ijtimoiy muhitga moslashuvini yaxshilashda muhim ahamiyatga ega.

Guruh ishlari va loyihaviy metod o'smirlarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali pedagogik strategiyalar hisoblanadi. Ushbu metodlar o'quvchilarni bir jamoa sifatida ishlashga, bir-biri bilan muloqot qilishga va

mas'uliyatni bo'lishishga o'rgatadi. Guruh ishlari davomida har bir o'smir o'z vazifasini bajaradi va jamoaning umumiy maqsadiga hissa qo'shadi. Bu jarayon o'smirlarning hamkorlik, kommunikatsiya va muammolarni birgalikda hal qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi. Shu bilan birga, ular o'z fikrini ifodalashni, tengdoshlarning fikrini tinglashni va konstruktiv muloqot qilishni o'rganadi. Loyihaviy metod esa o'smirlarni muayyan mavzu yoki masala yuzasidan mustaqil va jamoaviy ishlashga rag'batlantiradi. Loyihani amalga oshirish jarayonida o'quvchilar tadqiqot, rejalashtirish, ijodiy fikrlash va natijalarni taqdim etish ko'nikmalarini shakllantiradi. Shu tariqa, loyiha asosida ta'lim o'smirlarning liderlik qobiliyati, mas'uliyat hissi va guruh ichidagi rolini rivojlantirishga yordam beradi. Guruh ishlari va loyihaviy metodlar o'smirlarni jamiyatga moslashuvchan, faol va mas'uliyatli shaxs sifatida shakllantirishda muhim ahamiyatga ega.

TAHLILLAR VA NATIJALAR

Mentoring va tengdoshlar orqali o'rganish (peer-learning) o'smirlarning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali pedagogik strategiyalardir. Ushbu yondashuvlar orqali o'smirlar bir-biriga yordam beradi, tajriba va bilimlarni bo'lishadi, shuningdek, o'zaro muloqot va hamkorlik ko'nikmalarini oshiradi. Mentoring jarayonida kattaroq yoki tajribali shaxs (mentor) o'smirlarga yo'l-yo'riq ko'rsatadi, ularni faoliyatda qo'llab-quvvatlaydi va muammolarni hal qilishga rag'batlantiradi. Bu o'smirlarning ijtimoiy mas'uliyatini oshirish, o'zini anglash va ishonch hissini rivojlantirishga yordam beradi. Peer-learning esa tengdoshlar orasida o'zaro ta'lim olishni anglatadi. O'smirlar bir-biriga bilim berish, savollar berish va muammolarni birgalikda hal qilish orqali ijtimoiy ko'nikmalarini mustahkamlaydi. Shu bilan birga, ular guruh ichidagi o'z rolini aniqlash, jamoaviy qaror qabul qilish va muloqot qilish qobiliyatlarini rivojlantiradi. Natijada, mentoring va peer-learning o'smirlarni mustaqil fikrlashga, samarali muloqot qilishga va jamiyatda faol ishtirok etishga tayyorlashda muhim vosita hisoblanadi.

XULOSA

O'smirlar orasida ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirish zamonaviy pedagogik strategiyalar orqali samarali amalga oshiriladi. Interfaol metodlar o'quvchilarning faol ishtirokini ta'minlab, guruh ichida muloqot va hamkorlik ko'nikmalarini

shakllantiradi. Guruh ishlari va loyihaviy metodlar o'smirlarni mas'uliyatni bo'lishishga, muammolarni birgalikda hal qilishga va liderlik qobiliyatlarini rivojlantirishga o'rgatadi. Mentoring va peer-learning o'smirlarni bir-biriga yordam berishga, tajriba va bilimlarini bo'lishishga rag'batlantiradi, shuningdek, jamoadagi o'z rolini anglash va konstruktiv muloqot qilish ko'nikmalarini oshiradi. Raqamli va innovatsion texnologiyalar esa ta'lim jarayonini interfaol, qiziqarli va samarali qiladi, o'smirlarning ijtimoiy faolligi va kreativ fikrlashini rivojlantiradi. Natijada, ushbu strategiyalar o'smirlarni mustaqil fikrlashga, jamiyat bilan samarali muloqot qilishga va shaxs sifatida barkamol rivojlanishga tayyorlaydi. Shu bois, pedagogik jarayonda zamonaviy va innovatsion yondashuvlardan foydalanish ularning ijtimoiy ko'nikmalarini shakllantirishda dolzarb ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Hasanboyeva O. Pedagogika. – Toshkent: Fan, 2017. – 320 b.
2. G'oziyev E.G'. Yosh davrlar psixologiyasi. – Toshkent: Fan, 2018. – 256 b.
3. Abdurahmonov Q. Ta'lim jarayonida innovatsion yondashuvlar. – Toshkent: 2020. – 210 b.
4. Tursunov A. Pedagogik psixologiya asoslari. – Toshkent: Fan, 2019. – 305 b.
5. Rasulov S. O'smir shaxsini rivojlantirish metodlari. – Toshkent: Ma'naviyat, 2016. – 198 b.
6. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent: Ma'naviyat, 2008. – 176 b.